

**GRĚKOKATOLICKÁ CĚR'KOV
SV. APOSTOLIV
PĚTRA I PAVLA
FARNOST' KAMJUNKA**

(31. oktobra – 6. novembra 2022)

Ponedělkoř Svjatých apóstol Stachía, Amplía, i íže s ními: I sv. múč. Jepimáchu; ✙ Blař. svjaščennomúč. Teódora Romžu, jepískopa mukačěvskaho	17:00	Sv.liturgija: Mária Nestoriková ročna <i>Parastas</i>
Vivtorok ☩ Svatých i čudotvorcev bezsrěbrennikov Kosmý i Damiána	8:00 13:30	Sv.liturgija: † duřy v čistiliřči Panychida s hramotamî /zahrada/
Sereďa Svjatých múčenik Akindýna, Pihásia, Afhónia, Jelpidifóra i Anempodísta	8:30 17:00	Sv.liturgija: † Jozef Kseňák ročna <i>Parastas</i> Sv.liturgija: † Helena, Milan z rod. Sipkovej ročna; <i>Parastas</i>
Četver Svjatých múč. Akepsímý jepískopa, Jósifa presvýtera i Aithalá diákona: I obnovlěnije chráma sv. velikomúč. Geórgija, íže v Lýďi	17:00	Sv.liturgija: † Michal Nestorik (dalí spoluřaky)
1.Pjatřica Prep. otcá nářeho Joanníkia Velíkaho: I sv. múč. Nikándra, jepískopa Mýrskaho: I Jerméa presvýtera strímanost' od mjasu	8:00 15:00 16:30 17:00	Spovid' chvorych Spovid' v cerkvi Ruřanec d'itej Sv.liturgija: † Mikuláš, Helena (dala p. Mart'aková č. 450)
Subota Svjatých múč. Halaktióna i Jepistími	7:30	Sv.liturgija: † Helena Bittnerová (dala p. Hrebiková č. 104)
22.(24.) Neděla po ZSD ☩ Íže vo svjatých otcá nářeho Pávla, archijepískopa Konstantína hráda, ispovidníka 5. holos	7:00 8:00 10:00 13:30	Utreňa Sv.liturgija: ZBb far'ske spol. Sv.liturgija: ZBb Nadeřda Šimonová s rod. (dala rod. Šimonova) Večurnä

Oznamy:

- ❖ **Dary na cer'kov:** Rod. Mariančíkova č. 230 – 50 €; Ján Boguský č. 247 – 50 €; Anna Pisarčíková č. 154 – 25 €; Rod. Ondrejíkova č. 372 – 50 €; Oľga Bilovodská č. 448 – 30 €; Štefan Jedinák č. 413 – 50 €; Mária Glosíková č. 186 – 50 €; Rod. Bittnerova č. 54 – 50 €; Rod. Kundľova z USA – 100 €; Rod. Hrebikova z USA – 100 €; Rod. Kseňákova č. 397 – 50 €; Ján Hrebík č. 58 – 50 €; Rod. Matolľakova z kreščina – 50 €. Za Vařy dary **Hospod' Boh zaplat' i Mnohaja Pita.**
- ❖ **Zbirka na misiji činila 174,90 €.** Za vařy mílodary serdečno **Hospod' Boh zaplat'.**
- ❖ **V pjatřicju bude stritnut'a d'itej na fari o 15.30 hod.**

Christós posreďí nás!

„Slávime liturgiu chrbtom k ľudu a zaťahujeme záves?“

Už od najstarších čias je v cirkvi, teda najmä vo východných obradoch zvykom modliť sa smerom na východ. Posvätné budovy sa stavali tak, aby bol prestol obrátený na východ. Sv. Ján Damaský vysvetľuje zmysel tejto tradície: Nie je to naivné ani náhodné, že sa modlíme obrátení na východ (...) Boh je (jasným) svetlom (1 Jn 1, 5). Kristus je v Písme nazvaný Slnkom spravodlivosti (Mal 3,20), Východom (Zach 3,8), a tak aby sa mu mohol vzdávať kult, je nevyhnutné zasvätiť mu Východ. 'Potom Pán, Boh, vysadil na východe v Edene raj a tam umiestnil človeka, ktorého utvoril' (Gen 2,8). Pri hľadaní našej stratenej domoviny a smerujúc k nej klaniame sa Bohu. Aj Mojžišov stánok zjavenia mal záves a zľutovnicu obrátenú na východ. Júdov kmeň, keďže bol najvýznamnejší (z neho mal prísť Mesiáš, pozn. pis.), utáboril sa na východnej strane tábora (Num 2,3). V Šalamúnovom chráme bola Pánova brána obrátená na východ (Ez 44,1). Napokon, Pán, pribitý na kríži pozeral na západ, a tak my keď pred ním padáme, obraciame sa k nemu smerom na východ. Vystúpil na nebesia a vrátil sa tak, ako ho apoštoli videli odchádzať (Sk, 1,11). Ved' on sám povedal: 'Ako blesk vzíde na východe a vidno ho až po západ, taký bude aj príchod Syna človeka' (Mt 24,27). Teda očakávajúc ho, obraciame sa na východ. Ide o nenapísanú tradíciu, ale pochádzajúcu od apoštolov. (Ján Damaský: *Expositio accurata fidei orthodoxae*) Táto bohatá a nádherná interpretácia vysvetľuje dôvod, pre ktorý ten, čo predsedá liturgickému sláveniu, modlí sa obrátený na východ, rovnako ako aj ľud, ktorý sa na ňom zúčastňuje. Teda nejde o to, ako sa to často tvrdí, že slávime chrbtom k ľudu, ale skôr o to, že ľud, v putovaní do Kráľovstva, je vedený tým smerom až do druhého Pánovho príchodu. Zaiste na mnohých miestach, z hľadiska stavebných možností, najmä v mestách, bolo treba od tejto osovej orientácie: východ-západ upustiť (vid' Katedrála sv. Jána Krstiteľa v Prešove, ale aj inde), ale stále ostáva pravdou, ako píše Benedikt XVI. v knihe *Duch liturgie*: že ide o spoločnú poklonu, o spoločný smer, o spoločnú púť k Prichádzajúcemu. Táto symbolika má hlbokú hodnotu a má sa zachovať, lebo ona silne súvisí s východnou bohoslužobnou duchovnosťou. Kto vie, z akých dôvodov sa rozšírilo rozmiestnenie „smerom k ľudu“ v niektorých kresťanských chrámoch? Koncil nikde nehovorí o „obrate smerom k ľudu“ a predsa, toto sa začalo zdôrazňovať ako najviditeľnejší znak liturgickej obnovy II. vatikánskeho koncilu. (Benedikt XVI.) Veľký liturgista Louis Bouyer hovorí: Myšlienka, že slávenie „oproti ľudu“, bolo pôvodnou formou a najmä formou pri slávení Poslednej večere, vychádza z nesprávnej predstavy stolovania v staroveku... Všetci sedeli alebo ležali na tej istej strane stola v tvare sigmy alebo podkovy. (vid' ikony). Nikdy a nikde nenájdem v staroveku odvolávku na to, že by sa otázke – či má kňaz slúžiť tvárou alebo chrbtom k ľudu - venovala akákoľvek pozornosť. Druhý prvok, ktorý vám v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove hneď udrie do očí je katapetazma, čiže záves. Ide o veľmi starobylý symbol, ešte z mojžišovských čias: „Hľaď,“ povedal mu, „aby si všetko urobil podľa vzoru, ktorý ti bol ukázaný na vrchu.“ Je teda typickým prvkom východných chrámov. Západné myslenie, ktoré chce, takpovediac, nazrieť Bohu do kuchyne, je na míle vzdialené východnej duchovnosti. Je potvrdené, že biskup Bačinský, veľký obľúbenec Márie Terézie, dostal od nej prísľub na financovanie gréckokatolíckych chrámov, a ta ho požiadala, aby na cisársky dvor predložil zoznam vybavenia, ktoré by cisárska pokladňa preplatila. Medzi predmetmi: čaše, diskosy, evanjeliáre... figuruje i látka na závesy. Teda nejde o nejaký prvok, ktorý by bol našej cirkvi cudzí a neznámy. Z rôznych dôvodov, a dovoľm si tvrdiť, že pod vplyvom západnej teológie i liturgiky, začal sa postupne odstraňovať. Dnes človek, a to nielen v oblasti náboženstva, znova objavuje potrebu

mystiky a symboliky, a tento prvok – záves – je toho znakom. Ľud si má navykať na presnejšie zachovávanie obradu. (Ordo 19. g) Záves, ktorý sa nachádza pred prestolom, symbolizuje Božiu svätyňu, v ktorej sú prítomné zbory anjelov a svätých, ktorí nás predišli. (Simeon Solunský, O chráme) Rovnako, nádherným symbolom tohto prvku je Presvätá Bohorodička, cez ktorú Boh prišiel medzi nás. Hoci je tajomstvo vtelenia pre nás stále zahalené, ona je tou oponou, cez ktorú Boh vstúpil medzi nás. V Jakubovom apokryfnom evanjeliu nachádzame aj zmienku, že keď mladá Bohorodička žila v chráme, pripadla jej úloha utkať záves svätyne. Boha čelovikom nevozmožno vidieť, na neho, že nesmijut činy anjelskija vziráti. - Ľudia nemôžu vidieť Boha, ani anjelské zbory na neho nesmú pozeráť..., spievame v irmose 9. piesne, kánona 6. hlasu na utierni. A svätý Ján píše: Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodný Boh (Syn), ktorý je v lone Otca, ten o ňom priniesol zvesť. Čiže, len v Kristovi, máme prístup k Otcovi. On je tá opona, ktorá nám otvára pohľad na Boha: Kto mňa vidí, vidí Otca. Vždy, keď sa zhromaždí Cirkev, stáva sa Kristus viditeľným, čo povedal aj slovami, kde sú dvaja alebo traja v mojom mene, tam som i ja medzi nimi. Kristus totiž nevošiel do Svätyne zhotovenej rukou, ktorá je len predobrazom pravej, ale do samého neba, aby sa teraz za nás ukázal pred Božou tvárou. Tým Duch Svätý naznačuje, že kým stojí prvý stánok, cesta do svätyne ešte nie je zjavná. A keď máme, bratia, smelú dôveru, že vojdeme do Svätyne skrze Ježišovu krv, tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo. Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac - ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás! (Hebr, Rim) Veľmi dôležitou symbolikou tohto prvku je ešte aj to, že: Hľa, chrámová opona sa roztrhla vo dvoje odvrchu až dospodku. Zem sa triasla a skaly sa pukali. Otvorili sa hroby a mnohé telá zosnulých svätých vstali z mŕtvych. Vyšli z hrobov a po jeho vzkriesení prišli do svätého mesta a ukázali sa mnohým. Čo sa teda deje na začiatku, v priebehu a po skončení svätej božskej liturgie? Kristus zomiera a vstáva z mŕtvych. Otvára nám svojou smrťou prístup do neba. To naznačí otvorenie závesu. Skaly nášho srdca majú puknúť a svätí majú po svätej liturgii vyjsť z hrobov ako znovu zrodení a ukázať sa v meste! To je účinok svätej božskej liturgie! My teda záves nezaťahujeme, my ho otvárame, roztahujeme, tak ako ho Ježiš Kristus otvoril! A toto máme zjaviť svetu! Tak ako nám On sám priblížil Boha v zjavení, vo vtelení a v paschálnom tajomstve.

Sláva Isusu Christu! + peter